

iskrenega zagovornika federalizma avstrijskega, prejeli sledeči odgovor:

„Slavno društvo! Poslavši nam z Svojim pismom 11. srpana t. l. slovensko zemljo kot dodatek nasipanju našega kopca „Unije“ ste nam dokazali svojo ganljivo dobrohotnost do nas in Svoje nam tako mile vzajemnosti. Prejemši to zemljo z izrekom naše srčne hvaležnosti Vas prosimo, dovolite nam izraz enakega občutja do Vas s to srčno željo, da blage Svoje namene dosežete na slavo in korist Vašega naroda. Vaša zemlja se bode pri prvi slovesnosti pridružila našemu kopcu, ki je znamenje nove barke ljudstev, v kateri naj bi se zedinili pod geslom: „prosti s prostimi, ravnopravni z ravnopravnimi!“ — Bog blagoslovi Vaše blage namene. —

V Lvovu 25. srpana 1871. leta.

Predsednik kom. kopca „Unija“:

Frančišek Smolka l/r.

— („Beseda“ na korist pogorelcem v Vižmarjih), ki so jo národna društva: čitalnica, dramatično društvo in „Sokol“ z blago pomočjo c. k. vojaške godbe v soboto 26. t. m. napravila na vrtu čitalničnem in h kateri so prišli tudi vsi viši gospodje oficirji s svojimi gospami, bila je jako vesela na vsako stran, kajti po odbitih vseh stroških in z vštetiimi večimi doneski, ki so jih darovali nekteri rodoljubi, med kterimi še posebno imenujemo gosp. barona Antona Zoisa s 100 gold. in gosp. Val. Bleiweisa tudi s 100 gold., dobijo Vižmarci 411 gold. 92 kr. Niso ne prazne besede, da rodoljubi naši imajo res srce do naroda svojega.

— Gosp. baron Anton Zois je za pogorce v Poljanah poslal še posebej 50 gold.

— (Gosp. ministru nauka) je predvčerajnem s posebnim dopisom 426 mestjanov volilcev poslalo pismo, v katerem protestujejo zoper to, da se sedanji nemški mestni zbor s svojim sklepom od 1. avgusta zoper sklep deželnega zbora o učenem jeziku v ljudskih šolah vêde tako, kakor da bi on v tej važni zadevi zastopal ljubljansko mestjanstvo. — Uni teden pa je društvo „Slovenija“ v 1000 iztisih izdalo nemško brošurico pod naslovom „Zur Aufklärung in der Sprachenfrage, besonders der Volksschulen Krains“, da jo beró taki, ki so zmoteni in zapeljani po nemčurskih sleparijah, da ne vedó, kaj je belo, kaj črno.

— Ker je v doljni Avstriji prava goveja kuga, je glavno vodstvo južne železnice iz Dunaja tudi tukajšnji c. k. deželni vladi dalo glas, da se bodo vozovi, kteri govejo živino prevaževajo, čedili na postajah na Dunaji, Mürzzuschlag-u, Mariboru, Ljubljani, Trstu, Kaniži, Budi, Siski, Innsbruku in Botzen-u. — Še te nadloga nam manjka, da bi se ta tuja kuga pritepla med naša goveda! Naj pritisne potem še med ljudi kolera, o kateri časniki pišejo, da se prikazuje na Dunaji, potem pa Bog pomagaj!

— (Deželni šolski svèt) je včeraj imel izvanredno sejo, da je poročilo izvršil na vprašanje, ktero mu je c. kr. ministerstvo nauka stavilo zarad učnega jezika v kranjskih gimnazijah in realki, mislé, da bi se deloma slovenski, deloma pa nemški jezik rabila za učni jezik. Na podlagi večidel prečudnih poročil učiteljev in ravnateljev gimnazijskih in realkinih je razodeval c. kr. šolski inšpektor dr. Vrečko svoje tudi mnogokrat čudno mnenje ter naposled stavljal predlog, naj se utrakvizem vpelje v gimnaziji kranjski, novomeški in nižih razredih realke ljubljanske, na gimnaziji ljubljanski pa naj se napravijo paralelni razredi s čisto nemškim in čisto slovenskim učenim jezikom ali pa dve

gimnaziji, ena nemška, ena slovenska. Odsek deželnega šolskega sveta, v kterega so bili voljeni dr. Pogačar, prof. Šolar in dr. Costa, in v čegar imenu sta poročala dr. Pogačar in prof. Šolar, je temeljito pobijal nektare germanizatoriške motive dr. Vrečkove in naposled stavljal predlog za vpeljavo utrakvizma ter imenoval predmete, kteri naj se učijo slovenski, kteri pa nemški. — Dr. Costa je naposled v zapisnik dal deklaracijo, da ne pripoznava pravice, da bi taki učitelji smeli govoriti o učenem jeziku kranjskih srednjih šol, kteri ne umejo jezika slovenskega, — da je dr. Vrečko popolnoma napačno sukal ministerski dopis od 12. julija t. l. in da deželnemu zboru gré zadnja beseda. — Dr. Jan. Bleiweis pa je stavljal soglasno sprejeti predlog, da se ministerstvo nauka naprosi, da se brž določijo šolske knjige, ki se pišejo slovenski, in spisateljem zagotovi državna subvencija, kakor je to bilo na Hrvaškem. Tako dobimo kmalu vse šolske knjige, učitelji pa, ki ne umejo slovenskega jezika, naj se nadomestijo z domačimi.

— (Slovenskim pisateljem.) Dramatično društvo prične svojo zimsko saisono s 1. oktobrom, tedaj se obrača podpisani odbor do vseh slovenskih pisateljev z uljudno prošnjo, naj mu blagovolé poslati dramatična dela (izvirna ali prestavljena), ktera imajo morda že izgotovljena. Društvo bode vsako delo, ktero bo za tisek ali za predstavljanje sposobno, primerno nagradilo. V prihodnjem listu se bode priobčil zapissek vseh rokopisov prestavljenih igrokazov, ktere ima društvo v svojej knjižnici, da se vejo slovenski prestavljanci potem ravnati.

Odbor dram. društva.

— (Resno vprašanje na rotovske očete v Ljubljani.) Tri mesece je že minulo, kar ste nam, gospodje, most na Poljanah pri kosarni zaprli, a do zdaj še ni popravljen. Kakor se iz polževega dela kaže, utegnejo pa še trije meseci preteči, predno bode ta most za rabo. Ker je vse zeló živahno gibanje rokodelstva, obrtnijstva in kmetijstva zavoljo zaprtije tega mosta zeló zadržano in se mnogim velika škoda godí, zato smo prisiljeni, Vas očitno prašati, koliko časa bode še cincali, da se ta mostič odpre? Če ne popravljate tlaka po mestu, ker pravite, da ni denarja, ne veljá tak izgovor za mostove, ki se občinstvu popolnoma zapró! Takega beraškega gospodarstva res še ne pomnimo!

Več Poljančanov in št. peterskega predmestja prebivalcev.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Vse drugo je zdaj v Avstriji manjše važnosti memo priprav za volitve deželnih poslancev. Nikdar še ni bil volitveni boj tako silen kakor je zdaj, kajti nemškutarska ustavoverna stranka, ki je gospodovala dozdej, napenja vse žile, da bi še dalje si zavarovala gospodstvo, — drugi narodi pa se borijo za to, da bi se rešili tega jarma. Glavno orožje one ustavoverske stranke je zopet le laž, češ, da ministerstvo dela na to, da Nemcem vzame narodne pravice in jih žrtuje „slovanskemu barbarstvu“. Ti ljudje odbijajo tedaj le ravnopravnost družih narodov in tirajo Avstrijo v propad. Al, kakor se v mnozih deželah kaže, ne bode jim ta nakana obveljala; samo na Koroškem se je bati, da zmagajo pri volitvah sovražniki sprave. — Nemškutarski časnikarji pa žvižgajo kakor gadje, da celó nič ne vedó, kako ministerstvo namerava, spravo dognati.